

dosarul nr. 3ra-1346/2018

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Cojocaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Muruianu)

DECIZIE

15 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului,

împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii și a fost casată hotărârea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii

c o n s t a ț ă :

La data de 19 ianuarie 2018, Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, reprezentați de avocatul Constantin Lazari, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului.

În motivarea acțiunii au indicat că nu sunt de acord cu conținutul răspunsului nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017, recepționat la 22 noiembrie 2017, prin care Secretarul de Stat, Nicolae Eșanu i-a informat că schimbarea teritoriului de activitate a notarului se face exclusiv prin concurs pentru locul declarat vacant, făcând referire la art. 23 din Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14 aprilie 2016, cât și la pct. 4 și 6 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, aprobat prin ordinul nr. 634 din 08 august 2017 a Ministerului Justiției al RM.

Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii au afirmat că prin răspunsul recepționat li-a fost respinsă printr-o formulă voalată cererea înaintată cu privire la schimbarea teritoriului de activitate a notarului.

Reclamanții au explicat că în speță nu este vorba de existența ori inexistența postului vacant, care nu are referință la cazul lor, deoarece în speță se solicită doar schimbarea teritoriului de activitate între doi notari, care dețin licența pe întreg

teritoriul Republicii Moldova, iar rolul Ministerului Justiției este de a veghea ca cetățenii, atât din Chișinău, cât și din Florești să fie asigurați cu asistență juridică profesională în domeniul notarial.

Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii au solicitat constatarea că prin refuzul nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017 a Ministerului Justiției al RM și prin refuzul la cererea prealabilă nr. 05/18 din 03 ianuarie 2018, de a emite Ordinul de schimbare a competenței teritoriale (transferul) notarilor Andrei Andronatii în or. Florești și a notarului Valentin Golubciuc în mun. Chișinău, ultimilor li-au fost încălcate drepturile constituționale: dreptul la muncă corelat cu dreptul la existență și dreptul la proprietate, accesul la justiție și principiile egalității nediscriminării; obligarea Ministerului Justiției al RM să emită Ordinul de schimbare a competenței teritoriale (transferul) notarilor Andrei Andronatii în or. Florești și a lui Valentin Golubciuc în mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului.

La 27 martie 2018, Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, reprezentați de avocatul Constantin Lazari, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe și au solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, reprezentați de avocatul Constantin Lazari; s-a casat hotărârea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului; s-a constatat ca ilegal refuzul nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017 al Ministerului Justiției al RM de a emite ordinul de schimbare a competenței teritoriale a notarilor Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii și refuzul în satisfacerea cererii prealabile nr. 05/18 din 03 ianuarie 2018; s-a obligat Ministerul Justiției al RM să emită ordin de schimbare a competenței teritoriale prin transfer a notarului Valentin Golubciuc din or. Florești în mun. Chișinău și a notarului Andrei Andronatii din mun. Chișinău în or. Florești.

La 07 august 2018, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a solicitat admiterea recursului, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a indicat motive de drept și de fapt invocate în referința depusă asupra cererii de chemare în judecată și asupra cererii de apel.

Suplimentar a invocat că soluția instanței de apel depășește cadrul legal cu privire la schimbarea teritoriului de activitate a notarilor, motiv ce impune să se ajungă la concluzia că la examinarea cauzei instanțele de judecată inferioare au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

În rezultat, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impuse prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei,

nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente, pronunțând o decizie neîntemeiată.

La 07 septembrie 2018 în adresa intimațiilor Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii a fost expediată copia recursului declarat de Ministerul Justiției al RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, iar la 08 octombrie 2018 intimații și-au exercitat dreptul lor procedural și au depus referință în termenul stabilit de lege, și au solicitat declararea recursului Ministerului Justiției al RM ca inadmisibil, or, în opinia acestora recursul vizat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 iunie 2018, astfel, recursul, declarat la data de 07 august 2018, este în termen.

Prin încheierea din 31 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ministerul Justiției al RM a fost considerat admisibil și a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În motivarea acestei concluzii se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, Valentin Golubciuc deține licența pentru exercitarea activității de notar nr. 357 din 22 februarie 2017, cu teritoriul de activitate în raionul Florești, iar Andrei Andronatii deține licența pentru exercitarea activității de notar cu numărul de înregistrare 171 din 28 noiembrie 2001, cu teritoriul de activitate în mun. Chișinău, ceea ce se confirmă prin copia licențelor de notar și extrasul din Registrul de stat al notarilor, anexate la dosar.

Astfel, la data de 27 octombrie 2017 Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii au înaintat o cerere comună Ministerului Justiției al RM, prin care au solicitat emiterea unui ordin de acceptare a schimbării reciproce a teritoriului de activitate (transferul) al notarului Andrei Andronatii din mun. Chișinău în or. Florești și al notarului Valentin Golubciuc din or. Florești în mun. Chișinău.

Prin răspunsul nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017, Ministerul Justiției al RM, în persoana Secretarului de stat, Nicolae Eșanu, a informat că schimbarea teritoriului

de activitate a notarului se face exclusiv prin concurs pentru ocuparea locului declarat vacant, făcând referire la art. 23 din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, cât și la pct. 4 și 6 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, aprobat prin Ordinul nr. 634 din 08 august 2017 a Ministerului Justiției al RM.

Colegiul notează că nefiind de acord cu răspunsul Ministerului Justiției al RM și în scopul rezolvării pe cale amiabilă a chestiunii, la data de 20 decembrie 2017, Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii au înaintat cerere prealabilă, iar prin răspunsul nr. 05/18 din 03 ianuarie 2018, Ministerul Justiției al RM a respins cererea prealabilă ca fiind nefondată și lipsită de orice teme juridic, indicând că în conformitate cu art. 23 al Legii nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, schimbarea teritoriului de activitate a notarului se face exclusiv prin concurs pentru locul declarat vacant.

Din considerentul că după cum invocă Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, refuzul Ministerului Justiției al RM privind aprobarea transferului „post pe post” a acestora contravine atât prevederilor legislației în vigoare și anume art. 4, 16, 24, 43, 47 din Constituția Republicii Moldova, cât și a art. 8, 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, au depus prezenta cerere de chemare în judecată și au solicitat constatarea ca fiind ilegal refuzul nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017 a Ministerului Justiției al RM și refuzul la cererea prealabilă nr. 05/18 din 03 ianuarie 2018, de a emite Ordinul de schimbare a competenței teritoriale (transferul) notarilor Andrei Andronatii în or. Florești și a notarului Valentin Golubciuc în mun. Chișinău; obligarea Ministerului Justiției al RM să emită Ordinul de schimbare a competenței teritoriale (transferul) notarilor Andrei Andronatii în or. Florești și a lui Valentin Golubciuc în mun. Chișinău.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză și având ca obiect al litigiului constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o integral.

Pe când, instanța de apel prin decizia din 07 iunie 2018 a admis apelul declarat de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, reprezentați de avocatul Constantin Lazari; a casat hotărârea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a adoptat o nouă hotărâre prin care a admis cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului; a constatat ca ilegal refuzul nr. 04/12677 din 16 noiembrie 2017 al Ministerului Justiției al RM de a emite ordin de schimbare a competenței teritoriale a notarilor Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii și refuzul în satisfacerea cererii prealabile nr. 05/18 din 03 ianuarie 2018; a obligat Ministerul Justiției al RM să emită ordin de schimbare a competenței teritoriale prin transfer a notarului Valentin Golubciuc din orașul Florești, în municipiul Chișinău și a notarului Andrei Andronatii din municipiul Chișinău, în orașul Florești.

Întru susținerea poziției sale, instanța de apel a constatat că interzicerea nejustificată în admiterea cererii privind schimbarea reciprocă a teritoriului de activitate a notarilor, constituie un act vădit de discriminare și nerespectarea drepturilor acestora garantate de art. 8 și 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale care prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de convenție trebuie să fie asigurate

fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate, avere, naștere sau orice altă situație.

La fel, instanța de apel a subliniat că refuzul Ministerului Justiției de a aproba și a dispune transferul reclamanților „post pe post”, nu poate constitui un impediment în vederea valorificării drepturilor reclamanților pretinse a fi lezate, pe cale judiciară, inclusiv în aplicarea de către instanță a prevederilor legale în vederea obligării pârâtului de a emite actul administrativ solicitat, substituind în acest sens procedura administrativă de realizare a dreptului, căreia pârâtul se opune în lipsa unui temei legal. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale caracteristicile constituționale ale statului de drept consfințesc proclamarea respectării drepturilor și libertățile fundamentale ale omului de către stat, stabilirea în acest scop a unor proceduri juridice necesare asigurării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

Totodată, a precizat că una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și legi (HCC nr.2 din 19.01.1998, M.O. nr.12-13/8 din 19.02.1998).

Prin urmare, raportând cele relatate la circumstanțele cauzei, instanța de apel întemeiat a concluzionat că, refuzul Ministerului Justiției al RM de a aproba și a dispune transferul reclamanților „post pe post”, este neîntemeiat și care a fost anulat, or, legiuitorul n-a instituit nici o normă de drept imperativă, care în mod expres ar interzice notarilor de comun acord, ca urmare a unui interes legitim, să fie transferați prin modalitatea „post pe post”.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră criticile invocate neîntemeiate, or, instanța de judecată ierarhic inferioară a stabilit corect situația de fapt și de drept în cauza dată, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o hotărâre întemeiată și legală care corespunde legislației în vigoare.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că raporturile juridice dintre notari și Ministerul Justiției al RM privind schimbarea reciprocă între doi notari a teritoriului de activitate urmează a fi reglementate în conformitate cu normele generale de drept.

Astfel, conform art. 4 din Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Conform art. 16 din Constituție, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

În temeiul art. 43 din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, are dreptul la negocieri în materie de muncă.

Mai mult, conform art. 5 din Codul muncii, principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova, sunt următoarele: a) libertatea muncii, incluzând dreptul la munca liber aleasă sau acceptată, dreptul dispunerii de capacitățile sale de muncă, dreptul alegerii profesiei și ocupației; d) asigurarea dreptului fiecărui salariat la condiții echitabile de muncă, inclusiv la condițiile de muncă care corespund cerințelor securității și sănătății în muncă și a dreptului la odihnă.

La rândul său, prevederile art. 6 din Codul muncii, prevăd că, libertatea muncii este garantată prin Constituția Republicii Moldova. Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activității sale. Nimeni, pe toată durata vieții sale, nu poate fi obligat să muncească sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea. Orice act juridic încheiat cu nerespectarea dispozițiilor alin. (1), (2) și (3) este nul.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, tratează natura activității profesionale a notarilor echivalentă situației liber-profesioniștilor.

În confirmare, prin Rezoluția Parlamentul European nr. A3-0422/93 este menționat faptul că profesia de notar, fiind organizată în mod diferit în statele membre ale comunității europene, se caracterizează prin delegație parțială a suveranității statului pentru a asigura serviciul public al autenticității convențiilor și probei. Activitatea independentă a notarului este exercitată în cadrul unei sarcini publice, sub forma unei profesii liberale.

Raportând normele legal enunțate la circumstanțele speței deduse judecării, Colegiul reține că instanța de apel corect a stabilit că refuzul din 16 noiembrie 2017 a Ministerului Justiției al RM, contestat de Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii prin prezenta cerere de chemare în judecată, prin care a fost respinsă cererea acestora de aprobare a transferului „post pe post” a teritoriului de activitate al notarilor contravine prevederilor legale sus-menționate, din care considerent întemeiat a dispus anularea acestuia.

Or, schimbarea reciprocă între doi notari a teritoriului de activitate nu vizează locurile declarate vacante de către Ministerul Justiției al RM, nu afectează interesele serviciului și interesele terților, sau egalitatea de șanse și corespunde cerințelor dictate de extinderea teritoriului, de numărul locuitorilor și de volumul solicitărilor din partea publicului, schimbul este unul benevol și echitabil potrivit necesităților ambelor părți.

În această ordine de idei, argumentele Ministerului Justiției precum că prin prisma prevederilor art. 14¹ alin. (1) din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 (în vigoare până la 26 februarie 2017, dată când au fost abrogate prin Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 26 februarie 2017), legiuitorul a urmărit să stabilească a priori obligația notarului de a activa în teritoriul de activitate pentru care a promovat concursul, iar schimbarea competenței teritoriale a notarului urmează a avea loc în urma unui concurs, susținut în fața Comisiei de concurs pentru suplinirea locurilor vacante de notar, acestea sunt neîntemeiate și nu pot constitui drept temei absolut pentru respingerea acțiunii, în situația în care prevederile respective sunt improprie cazurilor de schimbare reciprocă între doi notari a teritoriului de activitate, or, prevederile enunțate sunt aplicabile doar situațiilor declarării de către Ministerul Justiției al RM a locurilor vacante pentru desfășurarea activității de notar, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Neîntemeiate sunt și argumentele Ministerului Justiției al RM precum că voința notarului de schimbarea teritorială de activitate este limitată prin impunerea respectării cumulative a anumitor exigențe stabilite de legislator.

Dimpotrivă, luând în considerație faptul că notarul public își execută obligațiile sale în numele Republicii Moldova, în baza licenței valabile pe tot teritoriul Republicii Moldova, transferul notarilor la un loc permanent de activitate dintr-o unitate teritorială în alta este posibilă, deoarece textul Legii cu privire la notariat nu prevede interdicții în ceea ce privește schimbarea teritoriului de activitate permanentă al notarului, cu atât mai mult că schimbarea reciprocă cu teritoriul de activitate nu afectează rațiunea instituirii competenței teritoriale limitate.

Or, notarii deja în funcție se prezumă a avea calificare suficientă, indiferent de teritoriul în care activează; schimbul reciproc nu influențează asupra numărului total de notari în teritoriile respective; arhiva actelor notariale rămâne în teritoriul respectiv; nu sunt afectate drepturile altor notari, ori drept rezultat al refuzului schimbului reciproc, nu apar locuri vacante, la care ar putea pretinde alte persoane.

Aici este de menționat că activitatea desfășurată de notarii publici este deosebit de importantă pentru exercițiul și ocrotirea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice. Din acest considerent, reglementarea modului de organizare a profesiei de notar urmează să fie clară și previzibilă. Totodată, lipsa unor reglementări legale privind schimbarea reciprocă între doi notari a teritoriului de activitate nu poate servi motiv de refuz în satisfacerea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.

În context, nu pot fi reținute drept teme pentru respingerea acțiunii nici argumentele recurentului Ministerului Justiției al RM precum că reglementări similare prevederilor art. 14¹ alin. (1) din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 se aplică și la ocuparea locurilor vacante de către judecători, executori judecătorești și funcționari publici. Or, la caz instanțele de judecată verifică legalitatea refuzului privind respingerea schimbării reciproce a competenței teritoriale „post pe post”, fiind în drept să verifice existența unui interes legitim pentru solicitanți, care să justifice schimbarea teritoriului de activitate.

La acest capitol, Colegiul judiciar reține că în cazul schimbării „post pe post” a notarilor, în lipsa unor prevederi exprese în lege, instanțele de judecată vor examina de fiecare dată existența unui interes legitim pentru solicitanți. În același timp, instanțele de judecată nu vor admite abuzul de drept, verificând de fiecare dată existența interesului legitim real, care să justifice transferul.

În consecință, instanța de recurs conchide că instanța de apel corect a concluzionat că la caz persistă existența unui interes legitim pentru solicitanți, care au justificat schimbarea teritoriului de activitate.

În aceste circumstanțe, Colegiul respinge ca neîntemeiat și argumentul recurentului precum că schimbarea teritoriului de activare a notarului se efectuează doar pentru locul declarat vacant conform legislației. Or, refuzul recurentului de a aproba și a dispune transferul reclamanților „post pe post”, nu poate constitui un impediment în vederea valorificării drepturilor reclamanților pretinse a fi lezate, pe cale judiciară, inclusiv în aplicarea de către instanță a prevederilor legale în vederea obligării pârâtului de a emite actul administrativ solicitat, substituind în acest sens procedura administrativă de realizare a dreptului, căreia pârâtul se opune în lipsa unui temei legal, cu atât mai mult că conform jurisprudenței constante a Curții Constituționale caracteristicile constituționale ale statului de drept consfințesc

proclamarea respectării drepturilor și libertățile fundamentale ale omului de către stat, stabilirea în acest scop a unor proceduri juridice necesare asigurării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, iar una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și legi (HCC nr.2 din 19.01.1998, M.O. nr.12-13/8 din 19.02.1998).

În continuare, instanța de recurs dă o apreciere critică și argumentului Ministerului Justiției precum că altă procedură decât cea prevăzută în art. 14¹ din Legea cu privire la notariat nu există și instanța nu este în drept să-se expună asupra oportunității.

Or, actele cauzei denotă contrariul și, anume: potrivit ordinelor Ministerului Justiției al RM cu privire la schimbarea teritoriului de activitate a notarilor publici nr. 224 din 23 iunie 2010, nr. 256 din 14 iulie 2010, nr. 257 din 15 iulie 2010, nr. 165 din 13 mai 2011, nr. 351 din 27 iulie 2012, nr. 222 din 10 mai 2012, nr. 104 din 03 martie 2012, nr. 103 din 03 martie 2012, nr. 184 din 13 aprilie 2012, nr. 185 din 13 aprilie 2012, nr. 350 din 24 iulie 2012, nr. 349 din 24 iulie 2012, nr. 499 din 5 noiembrie 2012, nr. 500 din 5 noiembrie 2012, nr. 16 din 15 ianuarie 2014, nr. 48 din 19 ianuarie 2016, nr. 122 din 09 februarie 2016 au fost admise cererile notarilor privind aprobarea transferului „post pe post” a teritoriului de activitate al acestora și cererile notarilor privind aprobarea transferului teritoriului de activitate al acestora (f.d. 102-118).

În acest sens, nerecunoașterea ca fiind nefondat și dispunerea anulării refuzului din 16 noiembrie 2017 a Ministerului Justiției al RM de a aproba transferul „post pe post” a teritoriului de activitate al notarilor publici Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii contestat în prezenta speță riscă să creeze un tratament discriminatoriu, ceea ce este inadmisibil într-o societate democratică, față de persoanele care, în condiții similare din punct de vedere legislativ, beneficiază deja de o asemenea facilitate în baza ordinilor precedente ale ministrului Justiției, verificarea legalității cărora nu a fost solicitată.

Prin urmare, interzicerea nejustificată în admiterea cererii privind schimbarea reciprocă a teritoriului de activitate a notarilor ar putea să constituie un act vădit de discriminare și nerespectarea drepturilor reclamantilor și o violare a art. 8 și 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale care prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de convenție trebuie să fie asigurate fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate, avere, naștere sau orice altă situație.

Circumstanțele respective în plus justifică, că Ministerul Justiției al RM neîntemeiat a respins aprobarea transferului „post pe post” a teritoriului de activitate al notarilor publici Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii, aspect care în mod cert impune după cum s-a menționat și supra anularea refuzului respectiv.

Totodată, Colegiul consideră întemeiată și concluzia instanței de apel privind obligarea Ministerului Justiției al RM de a emite ordin referitor la aprobarea transferului „post pe post” a teritoriului de activitate a notarilor, încât notarul Valentin Golubciuc să fie transferat din orașul Florești în municipiul Chișinău, iar notarul Andrei Andronatii din municipiul Chișinău în orașul Florești, pentru desfășurarea activității profesionale de notari, or, prevederile art. 13 din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 (în vigoare până la 26 februarie

2017) nu prevăd expres interdicția de a desfășura activitatea notarială în alt teritoriu decât cel pentru care a fost promovat concursul. Astfel că cererea a doi notari, care solicită un schimb benevol și echitabil a teritoriului de activitate, potrivit necesităților ambelor părți, nu are interdicții prevăzute de lege și în acest caz se va aplica regula ceea ce nu este interzis este permis.

Argumentul recurentului în privința faptului că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedi contrariul.

Alte argumentele invocate de recurent în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale, a adoptat decizia întemeiat și legal cu respectarea normelor de procedură, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea actului judecătoresc contestat ce formează obiectul prezentului recurs.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Valentin Golubciuc și Andrei Andronatii împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii ordinului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Galina Stratulat